

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/29/2023
Identifikačné číslo spisu:	1618203174
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1618203174.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne FINANC PROGRES s.r.o., Malacky, Pezinská 11, IČO: 35 927 208, zastúpenej advokátskou kanceláriou CONSULTA v.o.s., Bratislava, Šafárikovo námestie 4, IČO: 31 318 495, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Regionálna veterinárna a potravinová správa Senec, Senec Svätoplukova 50, IČO: 31 794 858, o uloženie povinnosti uzatvoriť kúpnu zmluvu, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 32C/360/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. marca 2023 sp. zn. 16Co/10/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Malacky zo 7. septembra 2020 č. k. 32C/360/2018-120 (ďalej len „súd prvej inštancie resp. prvoinštančný súd“), ktorým zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala, aby „...súd zaviazal žalovanú uzatvoriť so žalobkyňou kúpnu zmluvu uvedenú v petite žaloby, ktorej predmetom má byť prevod vlastníckeho práva k pozemku s parcelným číslom Q.-T. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 274 m² (ďalej len „Pozemok 1“), k stavbe „vet. stred a 1BJ“ so súpisným číslom XXXX, postavenej na Pozemku 1 (ďalej len „Stavba“) a k pozemku s parcelným číslom Q.-T. XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1.337 m² (ďalej len „Pozemok 2“) s tým, že Pozemok 1 a Stavba sú evidované na liste vlastníctva číslo XXXX vedenom pre katastrálne územie C., Pozemok 2 je evidovaný na liste vlastníctva číslo XXXX vedenom pre katastrálne územie C....“ (Pozemok 1, Pozemok 2 a Stavba ďalej spoločne a jednotlivo len ako „nehnuteľnosti“ - pozn. dovolacieho súdu) a priznal žalovanej proti žalobkyni náhradu trov konania (výrok I.); žalovanej proti žalobkyni priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“; výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia po skutkovej stránke uviedol, že žalovaná je výlučným vlastníkom vyššie uvedených nehnuteľností, pričom dňa 2. decembra 2016 vyhlásila v registri

ponúkaného majetku štátu elektronickú aukciu na predaj prebytočného majetku, ktorým boli nehnuteľnosti v zmysle zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 278/1993 Z. z.“). Priemerná cena ponúkaného majetku bola v tomto kole vyhlásenia elektronickej aukcie znížená na 178 200 eur. Zákon rozlišuje dve fázy elektronickej aukcie (i) vyhlásenie elektronickej aukcie, v rámci ktorej záujemcovia predkladajú svoje záväzné ponuky a (ii) samotnú elektronickú aukciu, v rámci ktorej majú najúspešnejší záujemcovia možnosť pôvodne ponúknutú cenu ešte navýšiť. V prvej fáze sa tak určuje okruh účastníkov ponukového konania a v druhej fáze sa účastníci zúčastňujú samotnej aukcie. V predmetnom prípade boli ako úspešní účastníci vybraní traja uchádzači z piatich záujemcov, pričom žalobkyňa z nich predložila najvyššie podanie: 178 500 eur. Ostatnými dvoma úspešnými záujemcami sa stali I. S. T. N., I. XXX a W.. C. B., Y. XXX/XX, C., obaja s ponukou vo výške 178 200 eur. Žalobkyňa listom z 18. januára 2017 poukázala na vzájomnú spriaznenosť zvyšných dvoch vybraných účastníkov, ktorí mali byť z elektronickej aukcie v zmysle zákona č. 278/1993 Z. z. vylúčení. Spriaznenosť osôb sa posudzuje podľa § 9 ods. 1 až 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“), z ktorého vyplýva, že spriaznenou osobou fyzickej osoby je blízka osoba fyzickej osoby, ako aj právnická osoba, v ktorej má fyzická osoba alebo blízka osoba fyzickej osoby kvalifikovanú účasť. Žalobkyňa v liste poukázala na výpis z obchodného registra spoločnosti LGR Invest, s.r.o., Mierové námestie 10A, Malacky, IČO: 50 010 581, z ktorého vyplýva, že spoločníkmi a konateľmi tejto spoločnosti sú W.. C. B. a G. N., ktorý je manželom I. S. B. T. N.. I. S. T. N. ako manželka G. N. a W.. C. B. sú tak podľa žalobkyne vzájomne spriaznenými osobami prostredníctvom spoločnosti LGR Invest, s.r.o. a ako takí mali byť podľa jej tvrdení z elektronickej aukcie vylúčení. Vzhľadom na to uvedené boli podľa žalobkyne splnené podmienky pre uzatvorenie kúpnej zmluvy bez vykonania elektronickej aukcie priamo s ňou. Žalovaná napriek tomu so žalobkyňou odmietla uzavrieť kúpnu zmluvu a e-mailom z 20. januára 2016 žalobkyňi oznámila, že elektronickú aukciu zrušuje. Listom zo 16. februára 2017 žalovaná žalobkyňi oznámila, že namietanú zaujatosť uchádzačov I. S. T. N. a W.. C. B. neuznáva a listom z 11. mája 2017 oznámila, že pri predaji majetku bude postupovať opätovne od vyhlásenia ponukového konania s ďalšími následnými etapami predaja. Žalobkyňa sa vo veci obrátila aj na Úrad vládneho auditu, ktorý v zmysle § 14a ods. 1 zákona č. 278/1993 Z. z. vykonal vládny audit, o ktorého výsledku informoval žalobkyňu listom z 13. decembra 2017. Z listu vyplynulo, že žalovaná nepostupovala v súlade so zákonom, keď uviedla nesprávne ustanovenie zákona č. 278/1993 Z. z., na základe ktorého zrušila elektronickú aukciu, pretože § 8a ods. 5 písm. b) zákona umožňuje len zrušenie vyhlásenia elektronickej aukcie, nie elektronickej aukcie po ukončení etapy vyhlásenia elektronickej aukcie. Žalovaná mala podľa Úradu vládneho auditu uviesť, že v súlade s § 8ab ods. 4 písm. b) zákona č. 278/1993 Z. z. nevykonala elektronickú aukciu vzhľadom na to, že jeden zo záujemcov podal námietky voči vzájomnej spriaznenosti ostatných dvoch záujemcov. O výsledku vládneho auditu informovala žalobkyňa žalovanú listom z 21. decembra 2017, v ktorom zotrvala na stanovisku, že elektronickú aukciu nie je možné zrušiť. Žalovaná listom z 12. januára 2018 odmietla uzavrieť kúpnu zmluvu. Žalobkyňa však mala za to, že podľa § 8aa ods. 6 zákona č. 278/1993 Z. z. „ak určené podmienky splní len jeden záujemca, správca s ním uzavrie kúpnu zmluvu bez vykonania elektronickej aukcie“. Elektronickú aukciu už nebolo možné zrušiť po tom, čo došlo k ukončeniu etapy vyhlásenia elektronickej aukcie, pretože § 8aa ods. 5 zákona č. 278/1993 Z. z. odkazuje na § 8a ods. 5 len pokiaľ ide o zrušenie vyhlásenia aukcie. Po skončení tejto fázy však už elektronickú aukciu nie je možné zrušiť. Pokiaľ žalovaná aukciu údajne zrušila, také zrušenie nemá žiaden právny význam a v zmysle § 8aa ods. 6 zákona č. 278/1993 Z. z. mala žalovaná povinnosť uzavrieť kúpnu zmluvu so žalobkyňou bez vykonania aukcie.

1.2. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní, po oboznámení sa s písomnými podaniami strán a nimi predloženými listinnými dôkazmi uviedol, že skutkové tvrdenia strán neboli v konaní sporné, preto vychádzal z toho, že žalovaná 2. decembra 2016 vyhlásila v registri ponúkaného majetku štátu elektronickú aukciu na predaj trvale prebytočného majetku štátu, ktorým sú vyššie uvedené nehnuteľnosti, a to v zmysle zákona č. 278/1993 Z. z. Keďže sa jednalo o druhé kolo elektronickej aukcie nasledujúce po neúspešnom prvom kole, priemerná cena nehnuteľností bola znížená o 10 % na sumu 178 200 eur. V stanovenej lehote na predkladanie ponúk do 2. januára 2017 bolo doručených päť obálok s cenovými ponukami a o nehnuteľnosti prejavili záujem: a) žalobkyňa s ponúknutou sumou 178 500 eur, b) I. S. T. N., I. XXX, s ponukou vo výške 178 200 eur, c) W.. C. O. B., Y. XXX/XX, C., s

ponukou vo výške 178 200 eur, d) STAVKO J&J spol. s r. o., Hradská 7D, Bratislava, s ponukou vo výške 150 200 eur a e) Electricity s.r.o., Záhorácka 52/24, Malacky, s ponukou vo výške 150 000 eur. Komisia v zápisnici z vyhodnotenia 2. kola vyhlásenia elektronickej aukcie konštatovala, že vyhlásenie elektronickej aukcie bolo úspešné, keďže v súlade s § 8aa ods. 6 zákona č. 278/1993 Z. z. traja záujemcovia splnili určené podmienky - ponúkli primeranú cenu. Komisia odporučila vykonať elektronickejšiu aukciu na predaj nehnuteľností. E-mailom zo 16. januára 2017 informovala žalovaná žalobkyňu, že aukcia sa bude konať 23. januára 2017 od 9.00 do 10.00 hod. Už spomínaným listom z 18. januára 2017 informovala žalobkyňa žalovanú, že uchádzači I.. S. T. N. a W.. C. B. sú spriaznenými osobami prostredníctvom spoločnosti LGR Invest, s.r.o. a preto sú z aukcie vylúčení a vyzvala žalovanú, aby s ňou uzavrela v zmysle § 8aa ods. 6 zákona č. 278/1993 Z. z. kúpnu zmluvu bez vykonania elektronickej aukcie. E-mailom z 20. januára 2017 informovala žalovaná žalobkyňu, že v súlade s § 8a ods. 5 písm. b) zákona č. 278/1993 Z. z. s uplatnenou výhradou odstúpenia predávajúceho od ponuky zverejnenej 2. decembra 2016 v registri ponúkaného majetku štátu ruší elektronickejšiu aukciu na predaj nehnuteľností, ktorá sa mala konať 23. januára 2017. Tiež žalobkyňa oznámila, že s ňou bez vykonania elektronickej aukcie zmluvu neuzatvorí, čo zopakovala aj v odmietavom stanovisku zo 16. februára 2017. Toto zdôvodnila tým, že podľa jej názoru nie sú splnené podmienky pre vylúčenie osôb I.. S. T. N. a W.. C. B. z dôvodu ich vzájomnej spriaznenosti. Poukázala na skutočnosť, že ide o dve fyzické osoby, ktoré neboli navzájom blízkymi osobami v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka. Z hľadiska skúmania spriaznenosti je irelevantné, že manžel jednej záujemkyne je spoločníkom a konateľom tej istej spoločnosti, kde je spoločníkom a konateľom druhý záujemca. Z výpisu z obchodného registra spoločnosti LGR Invest, s.r.o., Mierové námestie 10A, 901 01 Malacky, IČO: 50 010 581, k 17. januáru 2017 súdu prvej inštancie vyplynulo, že v čase od 3. februára 2016 do dátumu vyhotovenia výpisu z obchodného registra boli spoločníkmi a konateľmi tejto spoločnosti W.. C.O. B. a G. N.. Medzi stranami nebolo sporné, že G. N. je manželom I.. S. T. N.. Z informácie o vykonanom vládnom audite z 13. decembra 2017 súd prvej inštancie zistil, že Úrad vládneho auditu vykonal na základe podnetu žalobkyne u žalovanej vládny audit na overenie o. i. postupu pri nakladaní s prebytočným majetkom štátu, ktorým sú nehnuteľnosti. Úradom vládneho auditu bolo zistené, že komisia zodpovedná za vyhodnotenie osobitného ponukového konania, v zápisnici č. 2 z vyhodnotenia 2. kola vyhlásenia elektronickej aukcie k nadobudnutiu trvale prebytočného nehnuteľného majetku štátu v správe Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy z 20. januára 2017 uviedla, že správcovi majetku štátu boli predložené nové informácie, ktoré je podľa názoru komisie potrebné preveriť a odporučila štatutárnemu zástupcovi RVPS v súlade s § 8a ods. 5 písm. b) zákona č. 278/1993 Z. z. a s uplatnenou výhradou odstúpenia predávajúceho od ponuky zverejnenej 2. decembra 2016 v registri ponúkaného majetku štátu zrušiť elektronickejšiu aukciu na predaj uvedeného prebytočného majetku, ktorá sa mala konať 23. januára 2017. Na základe odporúčania komisie zaslala povinná osoba záujemcom 20. januára 2017 e-mail, v ktorom dotknutým oznámila, že ako správca majetku štátu ruší elektronickejšiu aukciu na predaj nehnuteľností, ktorá sa mala konať 23. januára 2017 s odvolaním sa na § 8a ods. 5 písm. b) zákona č. 278/1993 Z. z. Overením postupu povinnej osoby auditorská skupina konštatovala, že povinná osoba uviedla nesprávne ustanovenie zákona, na základe ktorého zrušila elektronickejšiu aukciu, nakoľko § 8a ods. 5 písm. b) zákona č. 278/1993 Z. z. umožňuje zrušenie vyhlásenia elektronickej aukcie, nie elektronickej aukcie po ukončení etapy vyhlásenia elektronickej aukcie. Povinná osoba mala v oznámeniach zaslaných e-mailom z 20. januára 2017 záujemcom a v zápisnici č. 2 uviesť, že v súlade s § 8ab ods. 4 písm. b) zákona č. 278/1993 Z. z. nevykoná elektronickejšiu aukciu vzhľadom na to, že jeden zo záujemcov podal námietky voči vzájomnej spriaznenosti ostatných dvoch záujemcov. Takto, súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, nebol medzi stranami sporný. Sporné ostalo výlučne právne posúdenie, a to: a) či boli I.. S. T. N. a W.. C. B. spriaznenými osobami, ktorých cenové ponuky mali byť v zmysle § 8aa ods. 4 písm. a) zákona č. 278/1993 Z. z. vylúčené, a ak áno, b) či na základe takého vylúčenia možno žalobkyňu považovať za jediného záujemcu, ktorý splnil určené podmienky a či na základe toho vznikla žalovanej povinnosť podľa § 8aa ods. 6 poslednej vety zákona č. 278/1993 Z. z. uzavrieť so žalobkyňou kúpnu zmluvu bez vykonania elektronickej aukcie, a ak áno, c) či bola žalovaná oprávnená zrušiť elektronickejšiu aukciu po ukončení etapy vyhlásenia elektronickej aukcie.

1.3. Súd prvej inštancie ozrejmil, že žalobkyňa svoj žalobný návrh založila na tom, že boli splnené podmienky pre uzavretie kúpnej zmluvy medzi ňou a žalovanou bez vykonania elektronickej aukcie,

pretože je nutné ju považovať za záujemcu, ktorý ako jediný splnil žalovanou určené podmienky s poukazom na to, že zvyšní dvaja záujemcovia (ktorí inak tiež splnili žalovanou určené podmienky, čo nebolo sporné), mali byť vylúčení z dôvodu vzájomnej spriaznenosti. Prvoinštančný súd poukázal na ustanovenie § 8aa ods. 4 písm. a) bod 1. zákona č. 278/1993 Z. z. podľa ktorého správca nesmie vyhlásenie elektronickej aukcie vykonať spôsobom, ktorý by bránil vytvoreniu čestného súťažného prostredia, a je povinný vylúčiť cenovú ponuku záujemcu, ktorý je spriaznenou osobou s iným záujemcom. Predmetné ustanovenie v poznámkach (poznámka „9c“) odkazuje na § 9 zákona č. 7/2005 Z. z., ktoré v odseku 2 definuje spriaznenú osobu fyzickej osoby ako a) blízku osobu fyzickej osoby alebo b) právnickú osobu, v ktorej má fyzická osoba alebo blízka osoba fyzickej osoby kvalifikovanú účasť. Blízkou osobou fyzickej osoby sa rozumie príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. S poukazom na uvedené považoval súd prvej inštancie za potrebné v konaní posúdiť, či dvaja záujemcovia, ktorí obaja sú fyzickými osobami: I.. S. T. N. a W.. C. B. sú spriaznenými osobami. Nebolo pritom tvrdené, ani preukázané, že by W.. C. B. bol súrodencom, manželom alebo príbuzným v priamom rade I.. T. N.. Zo žiadnych skutočností uvádzaných žalobkyňou súd prvej inštancie nevyvodil, že by jedna z uvedených osôb ujmu utrpenu druhou dôvodne pociťovala ako vlastnú. Muselo byť preto konštatované, že záujemcovia I.. S. T. N. a W.. C. B. nie sú blízkymi osobami a ako takí nemôžu byť považovaní za vzájomne spriaznené osoby v zmysle § 9 zákona č. 7/2005 Z. z. v spojení s § 8aa ods. 4 písm. a) bod 1. zákona č. 278/1993 Z. z. W.. C. B. podal ponuku ako fyzická osoba, nekonal ako štatutárny zástupca právnickej osoby, v ktorej má blízka osoba druhého záujemcu kvalifikovanú účasť.

1.4. Pokiaľ žalobkyňa vo svojich vyjadreniach apelovala, aby bol na prejednávaný prípad aplikovaný extenzívny výklad § 9 zákona č. 7/2005 v spojení s § 8aa ods. 4 písm. a) bod 1. zákona č. 278/1993 Z. z., pretože tak bude podľa nej nastolená elementárna spravodlivosť, prvoinštančný súd za použitia metód jazykového a systematického výkladu predmetných ustanovení dospel k záveru, že z nich v ich vzájomnej kombinácii úplne jasne a zrozumiteľne vyplýva, kedy sa osoby považujú za vzájomne spriaznené. Použité slovné formulácie nepripúšťajú viac verzií interpretácie. Ustanovenie § 8aa bolo do zákona vložené novelou č. 324/2014 Z. z., ktorej dôvodová správa uvádza, že „navrhovaný zákon vychádza pri definícii pojmu „spriaznená osoba“ z § 9 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov“, a to bez bližšieho odôvodnenia. Dovtedy pritom platilo ustanovenie § 8a ods. 2 písm. c) zákona č. 278/1993 Z. z., podľa ktorého bol správca povinný vylúčiť z osobitného ponukového konania cenové ponuky „osôb blízkych, majetkovo prepojených a personálne prepojených s iným záujemcom“. Táto právna úprava bola s vyššie uvedeným krátkym odôvodnením v podstate nahradená odkazom na zákon č. 7/2005 Z. z. Súdom prvej inštancie mal za to, že ak by zákonodarcia chcel zachovať možnosť a povinnosť správcov vylúčiť z ponukového konania/elektronickej aukcie aj iné osoby, ako tie, ktoré za spriaznené označuje zákon č. 7/2005 Z. z., bol by ponechal v platnosti dovtedy platnú (a nutné povedať, že značne vágnu) právnu úpravu. Z historického hľadiska preto treba uzavrieť, že od 1. decembra 2014, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 324/2014 Z. z., sú správcovia povinní z elektronickej aukcie vylúčiť len tie osoby, ktoré napĺňajú definíciu spriaznených osôb podľa § 9 zákona č. 7/2005 Z. z. Súdom prvej inštancie prijatý záver o potrebe doslovného výkladu § 8aa ods. 4 písm. a) bod 1. zákona č. 278/1993 Z. z. je v súlade aj s cieľmi a účelom elektronickej aukcie, ktorým je vytvoriť súťažné prostredie na dosiahnutie najvýhodnejšej kúpnej ceny pre štát, zabezpečiť transparentné nakladanie s majetkom štátu a vytvorenie čestného súťažného prostredia. Na úpravu § 8aa zákona č. 278/1993 Z. z. je totiž potrebné nazerať s prihliadnutím na ostatné ustanovenia zákona, v ktorých je okrem iného ako korigendum zakotvený zákaz vykonať vyhlásenie elektronickej aukcie i samotnú elektronickej aukciu spôsobom, ktorý by bránil vytvoreniu čestného súťažného prostredia. Ak by teda napríklad správca zistil, že čestné súťažné prostredie je ohrozené podaním ponúk zo strany zjavne majetkovo či personálne prepojených osôb, na ktoré však nedopadá definícia spriaznenej osoby podľa zákona č. 7/2005 Z. z., môže a má na to reflektovať buď zrušením vyhlásenia elektronickej aukcie, či nevykonaním elektronickej aukcie s poukazom na § 8ab ods. 4 písm. b) zákona č. 278/1993 Z. z. Postup žalovanej v predmetnom konaní bol preto v súlade so zákonom. Na uvedenom základe súd prvej inštancie uzavrel, že podľa § 8aa ods. 6 zákona č. 278/1993 Z. z. poslednej vety, ak určené podmienky splní len jeden záujemca, správca s ním

uzavrie kúpnu zmluvu bez vykonania elektronickej aukcie. Keďže súd prvej inštancie dospel k záveru, že I.. S. T. N. a W.. C. B. nie sú spriaznenými osobami, ich cenové ponuky nemohli byť vylúčené a žalobkyňa tak nie je možné považovať za jediného záujemcu, ktorý splnil žalovanou určené podmienky, preto mu nemohol vzniknúť nárok na to, aby s ním žalovaná uzavrela kúpnu zmluvu bez vykonania elektronickej aukcie. Na uvedenom základe žalobu žalobkyne podľa § 1 ods. 1, § 2 ods. 1, ods. 2, § 3, § 8 ods. 8, § 8aa ods. 1, ods. 4, ods. 5, ods. 6, § 8ab ods. 4 zákona č. 278/1993 Z. z., § 9 zákona č. 7/2005 Z. z., § 116 Občianskeho zákonníka zamietol. Skúmanie, či bola žalovaná oprávnená zrušiť elektronickejšiu aukciu a či tak učinila platne, už s ohľadom na vyššie uvedený prijatý právny záver presahovalo rámec potrieb daného sporu, preto sa súd prvej inštancie zodpovedaniu tejto otázky v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na princíp hospodárnosti konania nevenoval.

1.5. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP posudzujúc úspech v spore. Konštatoval, že v spore bola v celosti úspešná žalovaná, pretože žaloba proti nej bola zamietnutá. Súd prvej inštancie jej preto priznal nárok na náhradu trov konania voči neúspešnej žalobkyni v rozsahu 100 %.

2. Odvolací súd v dôvodoch potvrdzujúceho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie vo veci dokazovanie vykonal v potrebnom rozsahu, na základe neho náležite zistil všetky rozhodujúce skutočnosti, skutkový stav vyhodnotil podľa zásad ustanovených v §191 ods. 1 CSP a na základe neho vo veci aj správne rozhodol o nedôvodnosti podanej žaloby so záverom založenom na tom, že I.. S. T.M. N. a W.. C. B. nie sú spriaznenými osobami podľa § 8aa ods. 4 písm. a) bod 1. zákona č. 278/1993 Z. z. v spojení s § 9 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z., ich cenové ponuky preto nemohli byť vylúčené; žalobkyňa tak nebolo možné považovať za jediného záujemcu, ktorý splnil správcom určené podmienky, preto jej nemohol vzniknúť nárok na uzavretie zmluvy podľa § 8aa ods. 6 zákona č. 278/1993 Z. z. Napadnutý rozsudok bol aj z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia plne akceptovateľný, presvedčivý, jasný a zrozumiteľný. Odvolací súd preto postupom podľa § 387 ods. 1,2 CSP rozsudok prvoinštančného súdu ako vecne správny potvrdil vrátane záväsiaceho, správneho a zákonného výroku o trovách konania založeného na zásade úspechu strany v konaní (§255 ods. 1 CSP).

2.1. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a reagujúc na odvolacie námietky odvolateľky, že prvoinštančný súd pri výklade § 9 zákona č. 7/2005 v spojení s § 8aa ods. 4 písm. a) bod 1. zákona č. 278/1993 Z. z. postupoval formalisticky, odvolací súd uviedol, že sa s názorom žalobkyne nestotožnil. Zhodne so súdom prvej inštancie vyslovil právny názor, že zo vzájomnej kombinácie citovaných zákonných ustanovení jasne a zrozumiteľne vyplýva, kedy sa osoby považujú za vzájomne spriaznené; použité slovné formulácie nepripúšťajú viac verzií interpretácie a správca je povinný vylúčiť len takú cenovú ponuku záujemcu, ktorý napĺňa legálnu definíciu pojmu spriaznenej osoby podľa § 8aa ods. 4 písm. a) bod 1. zákona č. 278/1993 Z. z. v spojení s § 9 zákona č. 7/2005. Súd prvej inštancie správne poukázal aj na to, že zákonným korigendom tohto ustanovenia je § 8ab ods. 4 písm. b) zákona č. 278/1993 Z. z., podľa ktorého správca nesmie vykonávať elektronickejšiu aukciu spôsobom, ktorý by bránil vytvoreniu čestného súťažného prostredia. Inak povedané, ak správca po ukončení prvej etapy, t. j. po úspešnom vyhlásení elektronickej aukcie dospeje k záveru, že vytvoreniu čestného súťažného prostredia môže byť bránené napr. aj tým, že boli podané ponuky zo strany inak majetkovo, či personálne prepojených osôb, na ktoré nedopadá legálna definícia spriaznenej osoby podľa § 9 zákona č. 7/2005 Z. z., musí od vykonania takejto elektronickej aukcie upustiť. A pretože I.. S. T. N.O. a W.. C. B. v rozhodnom čase neboli spriaznenými osobami podľa § 8aa ods. 4 písm. a) bod 1. zákona č. 278/1993 Z. z. v spojení s § zákona č. 7/2005 Z. z., ich cenové ponuky nemohli byť vylúčené podľa § 8aa ods. 4 písm. a) bod 1. zákona č. 278/1993 Z. z. a správca postupoval v súlade so zákonom; konštatovaním komisie v zápisnici z vyhodnotenia 2. kola vyhlásenia elektronickej aukcie, o úspešnom vyhlásení elektronickej aukcie teda bola ukončená prvá etapa elektronickej aukcie (vyhlásenie elektronickej aukcie je úspešné, ak aspoň dvaja záujemcovia splnili určené podmienky, § 8aa ods. 6 veta prvá zákona č. 278/1993 Z. z.). Pokiaľ potom žalobkyňa nie je možné považovať za jediného záujemcu, ktorý splnil správcom určené podmienky, nemohol jej vzniknúť ani nárok na uzavretie zmluvy podľa § 8aa ods. 6 veta tretia zákona č. 278/1993 Z. z. Z tohto dôvodu je tiež úplne bezpredmetné a právne

irelevantné, aký bol ďalší priebeh elektronickej aukcie, ktorý nasledoval po úspešnom vyhlásení elektronickej aukcie, pretože aj keby elektronická aukcia v jej ďalšej fáze bola zrušená postupom, ktorý by nebol v súlade so zákonom, nenastal by stav, kedy by žalobkyňa bolo možné považovať za jediného záujemcu, ktorý splnil správcom určené podmienky podľa § 8aa ods. 6 veta tretia zákona č. 278/1993 Z. z. Žalobkyňa tak v podanom odvolaní neopodstatnene vyčítala súdu prvej inštancie, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nevenoval žiadnu pozornosť otázke, či žalovaná mohla/nemohla po úspešnom vyhlásení elektronickej aukcie zrušiť vykonávanie elektronickej aukcie, resp. či jej zrušenie je „platné/neplatné“, nakoľko ako správne uviedol aj súd prvej inštancie, riešenie tejto otázky je nadbytočné a teda nehospodárne a ani jej zodpovedanie v prospech názoru žalobkyne nemohlo ovplyvniť výrokovú správnosť napadnutého rozsudku.

2.2. Pokiaľ žalobkyňa v súvislosti s výkladom sporných zákonných ustanovení súdom prvej inštancie, ktorý považovala za príliš formalistický, poukázala aj na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 155/2017 a sp. zn. III. ÚS 388/2018, odvolací súd uviedol, že v prvom z nich ústavný súd zaujal kritický názor k nesprávnej interpretácii § 9 Zákonníka práce všeobecnými súdmi, ktoré vylúčili možnosť zastúpenia v pracovnoprávných vzťahoch prísny formálnym výkladom § 9 Zákonníka práce ako domnejšej komplexnej úpravy nahradzujúcej zastúpenie na základe plnej moci, dôsledkom čoho bol odmietnutý základný inštitút súkromného práva, ktorým je splnomocnenie. V poradí druhom rozhodnutí, ústavný súd naopak odobril postup všeobecných súdov, ktoré pri riešení konkrétnej skutkovej situácie (opustenie bytu oboma manželmi ako nositeľmi práva osobného užívania bytu), ktorú relevantná právna úprava nepokrývala, aplikovali § 181 Občianskeho zákonníka a na základe uplatnenej analógie legis, pri súčasnom rešpektovaní, resp. nachádzaní účelu aplikovanej právnej normy, všeobecné súdy konštituovali užívacie právo žalovaných priamo zo zákona. Bolo zjavné, že rozhodnutia ústavného súdu, na ktoré žalobkyňa poukazovala sa týkali jednak výkladu právnych noriem z oblasti súkromného práva (nie právnych noriem z oblasti verejného práva, týkajúcich sa správy majetku štátu) a jednak riešenia úplne odlišných interpretačných situácií. Z citovaných rozhodnutí zároveň rezonovalo, že pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia; súd sa môže od znenia zákona odchýliť len v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (Čl. 152 ods. 4 ústavy); aj v takomto prípade sa však súd musí vyvarovať svojvôli (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V súdnej veci neboli splnené legitímne dôvody na dotváranie zákona extenzívnym výkladom pojmu „spriaznená osoba“, keďže zákon poskytuje jeho presnú definíciu a zároveň v ďalších ustanoveniach umožňuje správcom riešiť aj takú situáciu, na ktorú ustanovenie § 8aa ods. 4 písm. a) bod 1. zákona č. 278/1993 Z. z. v spojení s § 9 zákona č. 7/2005 Z. z. nedopadá (konkrétne § 8ab ods. 4, písm. b/ zákona č. 278/1993 Z. z.).

2.3. K námietke žalobkyne, že rozhodnutie súdu prvej inštancie malo charakter „prekvapivého rozhodnutia“, pretože pri predbežnom právnom posúdení konajúci súd dospel k záveru, že žalovaná bola oprávnená zrušiť elektronickú aukciu, avšak pri vynesení napadnutého rozsudku ako aj v jeho písomnom vyhotovení už súd prvej inštancie skonštatoval, že kľúčovou otázkou je otázka spriaznenosti účastníkov aukcie, čo má zakladať odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, odvolací súd uviedol, že tzv. inou vadou konania v zmysle tohto odvolacieho dôvodu, je procesná vada, ktorá nespadá pod ostatné odvolacie dôvody, pričom jej základom je pochybenie v procesnom postupe súdu. Tieto vady sú spôsobilým odvolacím dôvodom len za predpokladu, že mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V danom prípade z obsahu spisu nevyplývalo, že by súd prvej inštancie porušil povinnosť uvedenú v § 181 ods. 2 CSP, naopak postupoval v súlade s § 181 ods. 2 CSP a stranám uviedol predbežné právne posúdenie veci. Zo zvukového záznamu z pojednávania, ktoré sa konalo 4. júna 2020 vyplývalo, že súd prvej inštancie vyjadril svoj predbežný právny názor, v ktorom uviedol, že „... sa mu javí, že správca nemohol vylúčiť I.. T. N. a W.. B. pre ich spriaznenosť, pretože nenapĺňajú literu zákona ako spriaznené osoby...“. Na uvedenom predbežnom právnom názore zotrval súd prvej inštancie aj na pojednávaní dňa 7. septembra 2020. Tvrdenie žalobkyne, že pri predbežnom právnom posúdení konajúci súd dospel k záveru, že žalovaná bola oprávnená zrušiť elektronickú aukciu sa teda nezakladá na pravde. Odvolací súd zároveň pripomenul, že i keď v zásade platí, že postup súdu podľa § 181 ods. 2 CSP je pre strany

sporu a ich zástupcov na základe uvedených úkonov predvídateľný a transparentný, procesnú stranu to nezbavuje zodpovednosti za vlastnú procesnú aktivitu a transparentné substancovanie skutkových tvrdení a dôkazných návrhov. To, že sa žalobca sústreďí na inú skutočnosť ako na podstatnú, ho nezbavuje povinnosti predložiť všetky potrebné dôkazy na preukázanie oprávnenosti a dôvodnosti uplatneného nároku. Súd rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu (§ 215 ods. 1 CSP), berie do úvahy iba skutočnosti, ktoré vyšli najavo počas konania (čl. 11 ods. 4 CSP). Súd pri výkone spravodlivosti nesmie byť obmedzovaný tak pôvodnými predbežnými závermi o skutkovej stránke veci, ako ani prípadným vlastným predbežným právnym posúdením. Navyše súd môže dať stranám i inak najavo, akú skutkovú otázku alebo právnu otázku a z akého dôvodu rieši. Môže to vyplynúť aj z jeho postupu, ktorý nadväzuje na úkony strán a strany mali dostatočný priestor na to, aby identifikovali a reagovali na rozhodujúcu a skutkovo alebo právne spornú okolnosť. V súdnej veci otázka spriaznenosti účastníkov aukcie a výkladu sporných zákonných ustanovení, bola medzi stranami od počiatku sporná; preto aj keby súd prvej inštancie uviedol iné predbežné právne posúdenie nemohlo by to zakladať vadu prekvapivosti rozhodnutia, ktorá je principiálne prítomná tam, kde strana nemá možnosť reagovať na podstatné a pre vec rozhodujúce argumenty protistrany v konaní. Odvolací súd preto konštatoval nenaplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP.

2.5. A keďže žalobkyňa v podanom odvolaní neuviedla žiadne ďalšie relevantné skutočnosti, ktorými by preukázala nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, odvolací súd ostatné tvrdenia uvádzané v odvolaní nepovažoval za podstatné, t. j. také, ktoré by svojou relevanciou, aj v prípade preukázania, boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie; ďalšie odvolacie námietky žalobkyne preto odvolací súd vyhodnotil v ich súhrne ako právne irelevantné a také, ktoré z povahy veci nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko mala v odvolacom konaní plný úspech.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), ktorého prípustnosť odôvodňovala ustanoveniami § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhovala dovolaciemu súdu, aby rozsudky súdov oboch inštancií zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3.1. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľka videla v arbitrárnosti, zmätočnosti a nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Súd nižších inštancií sa v odôvodnení svojich rozhodnutí odmietli zaoberať otázkou, ktorá bola pre rozhodnutie vo veci kľúčová a síce či bola žalovaná elektronickú aukciu oprávnená zrušiť alebo nie, ale svoje rozhodnutie postavili len na tom, či zvyšní dvaja účastníci boli vzájomne prepojení alebo nie, súdy nižších inštancií „nechceli vidieť“ spriaznenosť osôb ani tam kde bola očividná, pokiaľ by žalovaná vylúčila spriaznených uchádzačov (čo bola jej povinnosť) a zároveň by ostal jediný úspešný uchádzač (žalobkyňa), žalovaná už nemala oprávnenie elektronickú aukciu zrušiť ale mal povinnosť so žalobkyňou uzatvoriť kúpnu zmluvu.

3.1. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, t.j. rozhodnutie odvolacieho súdu (ale aj súdu prvej inštancie) záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená žalobkyňa vymedzila nastolením otázky a síce „či je správca majetku štátu oprávnený elektronickú aukciu zrušiť v čase po jej vyhlásení alebo nie“? Argumentovala tým, že zodpovedanie uvedenej otázky je podstatným z hľadiska celého súdneho sporu. Pretože pokiaľ žalovaná (ako správca majetku štátu) dané oprávnenie nemala, žalobkyňi vznikol nárok na uzatvorenie kúpnej zmluvy tak, ako to v konaní požaduje. Pri formulovaní prezentovaných právnych záverov žalobkyňa vychádzala z toho, že a) žalovaná nebola oprávnená zrušiť elektronickú aukciu po ukončení etapy vyhlásenia elektronickej aukcie. Ustanovenie § 8aa bod.6 Zákona č.278/1993 Z.z. je totiž kogentné, a určuje že po úspešnom vyhlásení elektronickej aukcie je správca povinný vykonať elektronickú aukciu. Zo slovného spojenia „je povinný vykonať“ je zrejmé, že priestor na zrušenie elektronickej aukcie v danom momente už nie je daný; b) ďalší dvaja záujemcovia vyhlásenia elektronickej aukcie I.. N. a W.. B. boli vzájomne

spriaznenými osobami, ktorých cenové ponuky mali byť z elektronickej aukcie vylúčené; c) žalobkyňa sa stala jediným záujemcom, ktorý splnil určené podmienky a žalovanej tak vznikla povinnosť uzavrieť so ňou kúpnu zmluvu bez vykonania elektronickej aukcie. V závere podaného dovolania dovolateľka zdôraznila, že vyhovením žalobnému návrhu bude naplnená aj požiadavka elementárnej spravodlivosti. Je totiž nesporné, že účelom zákona č. 278/1993 Z.z. pokiaľ ide o predaj prebytočného majetku je vytvoriť transparentné a čestné súťažné prostredie s tým, že majetok má nadobudnúť ten kto dal najvyššiu ponuku. V danom prípade dala najvyššiu ponuku žalobkyňa a preto mala legitímne očakávanie, aby žalovaná svoj záväzok aj splnila.

4. Žalovaná v podanom vyjadrení k dovolaniu dovolací súd žiadala aby, dovolanie žalobkyne ako nedôvodné zamietol. Zdôraznila, že jej postup v elektronickej aukcie bol v súlade zákonom o správe majetku štátu; vylúčenie záujemcov z vyhlásenia elektronickej aukcie z dôvodov, ktoré nemajú oporu v citovanom zákone je neprípustné. V podrobnostiach poukázala na podľa jej názoru vecne správne odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších inštancií.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť

vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

12. Žalobkyňa vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala, nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, nesprávne skutkové a právne závery.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1 Cdo 213/2019, 2 Cdo 190/2019, 3 Cdo 168/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 6 Cdo 33/2020, 7 Cdo 308/2019, 8 Cdo 152/2018).

15. V predmetnej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - vid' rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP (predtým § 157 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb.). Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

15.1. Osobitne s dovolacími námietkami žalobkyne dovolací súd uvádza, že sudy nižších inštancií v odôvodnení svojich rozhodnutí dostatočným spôsobom objasnili, ako v spore dospeli k záveru, že žalobkyňa nie je možné považovať za jediného záujemcu, ktorý splnil žalovanou určené podmienky elektronickej aukcie, a preto jej nemohol vzniknúť nárok na to, aby s ňou žalovaná uzavrela kúpnu zmluvu (ktorej predmetom by boli v petite žaloby bližšie špecifikované nehnuteľnosti) bez vykonania elektronickej aukcie podľa § 8aa ods. 6 veta tretia zákona č. 278/1993 Z. z. (bod 28 a 29 rozsudku súdu prvej inštancie resp. bod 26 rozsudku odvolacieho súdu). V uvedenom smere predovšetkým uviedli, že

W.. C. B., ako ďalší záujemca v elektronickej aukcii podal ponuku ako fyzická osoba, nekonal ako štatutárny zástupca právnickej osoby (LGR Invest, s.r.o.), v ktorej má blízka osoba druhého záujemcu kvalifikovanú účasť. Rozborom relevantných zákonných ustanovení (bod 11 až 21 rozsudku súdu prvej inštancie) bolo z hľadiska skúmania spriaznenosti v danom prípade irelevantné, že manžel jednej záujemkyne je spoločníkom a konateľom tej istej spoločnosti, kde je spoločníkom a konateľom druhý záujemca. Keďže teda I.. S. T. N. S. W.. C. B. (ako ďalší záujemcovia) v rozhodnom čase neboli spriaznenými osobami podľa § 8aa ods. 4 písm. a) bod 1. zákona č. 278/1993 Z. z. v spojení s § 9 zákona č. 7/2005 Z. z., ich cenové ponuky nemohli byť vylúčené podľa § 8aa ods. 4 písm. a) bod 1. zákona č. 278/1993 Z. z. a správca postupoval v súlade so zákonom. Z tohto dôvodu bolo úplne bezpredmetné a právne irelevantné, aký bol ďalší priebeh elektronickej aukcie, ktorý nasledoval po úspešnom vyhlásení elektronickej aukcie, pretože aj keby elektronická aukcia v jej ďalšej fáze bola zrušená postupom, ktorý by nebol v súlade so zákonom, nenastal by stav, kedy by žalobkyňa bolo možné považovať za jediného záujemcu, ktorý splnil správcom určené podmienky podľa § 8aa ods. 6 veta tretia zákona č. 278/1993 Z. z. (bod 30 rozsudku súdu prvej inštancie). Odvolací súd sa s právnymi závermi prvoinštančného súdu v celom rozsahu stotožnil. V bode 27 svojho rozhodnutia sa vypořiadal s námietkou žalobkyne o formalistickom prístupe pri posudzovaní otázky spriaznených osôb.

16. Zo zhora uvedeného (pod bodom 15.1.) je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnil a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Dovolací súd v tomto kontexte ďalej uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014). Skutočnosť, že dovolateľka má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ňou tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

18. Podľa názoru žalobkyne je jej dovolanie prípustné aj v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP majúť za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu (ale aj súdu prvej inštancie) záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a síce „či je správca majetku štátu oprávnený elektronickú aukciu zrušiť v čase po jej vyhlásení alebo nie“.

19. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku

klúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

20. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

21. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 b) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

22. Ešte pred posúdením „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t.j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

23. Dovolací súd poukazuje na to, že právne otázky v zmysle § 421 ods. 1 CSP nemôžu mať hypotetický charakter ale sú spojené so skutkovým stavom z ktorého odvolací súd vychádzal, t. j. rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia tejto konkrétnej otázky.

23.1. V danom prípade súdy oboch inštancií založili rozhodnutia na závere, že I.. S. T. N. a W.. C. B. (ako ďalší záujemcovia) „v rozhodnom čase neboli spriaznenými osobami podľa § 8aa ods. 4 písm. a) bod 1. zákona č. 278/1993 Z. z. v spojení s § 9 zákona č. 7/2005 Z. z., ich cenové ponuky nemohli byť vylúčené podľa § 8aa ods. 4 písm. a) bod 1. zákona č. 278/1993 Z. z.“ a správca v uvedenom smere postupoval v súlade so zákonom. Z tohto dôvodu „bolo úplne bezpredmetné a právne irelevantné“, aký bol ďalší priebeh elektronickej aukcie a teda či bol „správca majetku štátu oprávnený elektronicnú aukciu zrušiť v čase po jej vyhlásení alebo nie“, pretože aj „keby elektronická aukcia v jej ďalšej fáze bola zrušená postupom, ktorý by nebol v súlade so zákonom, nenastal by stav, kedy by žalobkyňa bolo možné považovať za jediného záujemcu, ktorý splnil správcom určené podmienky podľa § 8aa ods. 6 veta tretia zákona č. 278/1993 Z. z.“ K predmetnému a vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu (k žalobkyňou formulovanej otázke) dovolací súd dodáva, že jedine v prípade pozitívneho záveru o spriaznenosti žalobkyňou označených osôb účastných v spornej elektronickej aukcii, by mohla mať

dovolatelkou položená otázka právnu relevanciu. O takúto procesnú situáciu však v preskúmanej veci nešlo. Dovolaciemu súd nešlo pozornosť, že samotná žalobkyňa otázku „spriaznenosti“ I.. S. T. N. a W.. C. B. prezentuje aj počas dovolacieho konania (tak ako počas celého doterajšieho konania) ako fakt, z ktorého by mal dovolací súd pri riešení položenej otázky vychádzať, hoci v uvedenom smere bola daná otázka zo strany súdov nižších inštancií dostatočne a zrozumiteľne zodpovedaná v neprospech žalobkyňou tvrdeného záveru. Pritom práve otázka „spriaznenosti osôb“ bola pre rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodujúcou, avšak dovolateľka jej riešenie nenapadla, preto dovolací súd považoval riešenie žalobkyňou v dovolaní položenej otázky s ohľadom na okolnosti daného prípadu za akademické resp. hypotetické.

25. Dovolací súd považuje za potrebné tiež zdôrazniť, že dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvej a druhej inštancie, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, ani prostriedkom určeným na prehodnotenie vykonaného dokazovania. Naopak dovolací súd je podľa § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie nemožno odôvodniť spochybnením skutkových záverov súdov nižšej inštancie na základe tvrdeného nesprávneho vyhodnotenia dôkazov. Prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu konštatovaním prípustnosti dovolania v danom prípade do úvahy neprichádza.

26. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.